

ΤΟΚΚΑ

ISSN 1986-2989

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ – ΕΥΛÛΛ 2011 ΣΑΥÎ / ΦΥΛΛΟ: 36

FES'in işbirliğinde BİLΒAN – İKME yayın organı / Κοινή έκδοση BİLΒAN – İKME σε συνεργασία με το FES

ÛCRETSİZ / ΔΩPEAN

Tebriği hak ederler

Alpay Durduran

Harcanan bunca uzun yıldan sonra görüŖecek hala konu bulurlar. Dünya güçlerini yatıŖtırmaya yetecek kadar ilerleme olduđunu iddia etmeđe yarayacak taviz verecek daha konu bulmak için birçok kez her konuyu gözden geçirirler. Diđer tarafı suçlatma Ŗansı oldukça daha yeni noktalar bulup hayatı karşı tarafa dar etmek için aramaya devam ederler. Karşı tarafa kendinin muhalefetini tahrik etme fırsatını yakalayan için bu bir kutlama Ŗenlik olur.

Ûzerinde anlaŖtıkları bir Ŗey bulsalar bu muhalefetlerini kendilerine karşı bir tahrik oluyorsa bir de anlaŖmazlık noktası bulup beyan etmelidirler ki ilerleme var ama ayrılık da devam eder ve kimse vatani satmamıŖtır denebilsin.

Bir anlaŖmazlıđı sona erdirip bir çözümler bulmak ve ÷lkemizi birlikte eŖit siyasi haklarla yönetmek iddiasındadırlar ama gerçekte amaçlarını açıkladıklarını duymayız. Tersine diđer taraftan daha akıllı

oldukları için fırsatlar yakalıyorlar ve onları sıkıŖtırıp geri adım attırıp kendileri uluslararası toplumun gözünde iyi çocuk görünüyorlar. Sanırım taviz vermekten kaçınmadıkları gibi göründükleri zaman çok üzülyüyorlar. Taviz vermediklerinin gösterecek delil bulmakta çok hızlıdırlar ve taviz verdilerse üzülyürler ki Amerikalılar veya Avrupalıların baskısı yüzünden verdiler.

Hala daha anlaŖmazlık noktaları icat ediyorlar veya buluyorlar. Her neyse bir paket antlaŖma yapma konusunda anlaŖtılar. Tüm konularda antlaŖmadıktan sonra hiç bir konuda anlaŖmış sayılmayacaklarmıŖ. Onun için görüşmeleri sonlandırmakta serbesttirler. Böylece sonsuza kadar görüşe bilirler geriye sadece güven artırıcı önlem diye anlaŖtıkları kalır.

Kuzey İrlanda bir anlaŖmaya ulaŖtı ve hala tam sonuçlandırmak için gayret içindedir. Kapsamlı sonuç yok ama işleyen bir Ŗey var. Yolun üzerinde çalışıyorlar.

Paket sipariŖi Ŗart deđil. Uygulanabilecek birçok nokta bulabiliriz ve

bunlardan yararlanmaya başlayabiliriz ve tecrübelerimizden yaratıcı katkılar yapabiliriz.

Bir örnek vereyim. Anayasadaki kamu hizmetleri komisyonu maddesini yazanlar uygulamada karşılaŖılanları deneyebilselerdi üyelerini iki toplum arasında paylaŖtırmakla kalmazlar komisyonun ayrımcılıđa karşı ve liyakat prensibi ile çalışacağı usullerden de bahsederdilerdi. Ŗüphesiz eŖit sende atama oldu diye ayrımcılıđın duracağı ve layık olanın atanacağı garanti deđildir.

Ayrımcılıkla savaŖmak ve liyakatin egemenliđini sađlamak ancak hukuk devleti sahibi olunca mümkün olur. Biz görüşmeler sırasında hukukun üstünlüđünün konuşulduđunu duyduk mu? Yasanın olmadığı yerde yürütme olmaz diye bir ilke var; nerede o?

Yöneticilerin uzlaŖılmış konuları uygulama Ŗansları olsaydı görüŖecek başka noktalar bulacaklardı, kayırmacılık hastalığına çareyi de arayacaklardı. Bir tek Vasiliyu zamanında DenkaŖ'la gümrüklerdeki yolsuzluklara çare olarak iki

toplumluluđu nasıl kullanabileceklerini görüşmüş ve yardımını istemiŖti. Görüşme böyle olmalıydı. Sadece gücü ikiye taksim etmekle uğraŖmamalıydılar yetinmemeliydiler.

Kıbrıs'ın AB üyesi olduđunu hatırlamalıyız. Sorunlarımız için çok güvencelerimiz vardır. Uzmanlık yardımı alıp uzlaŖılan konuları uygulamaya başlayabiliriz.

Dahası AB'nin yardımına muhtacız. AB'nin neden dođduđunu hatırlarsak ve üye devletlere hatırlatırsak neden bir çözümler daha uzun süre bekleyemeyeceklerini anlayacaklardır. AB Kıbrıs sorununun çözümlerini yardımcıyla sađlama kapasitesini göstermeye ve birliđini güçlendirmeye muhtaçtır. Bunu talep etmeden önce tabii ki biz de iyi niyetli ve hazır olduđumuzu göstermeye muhtacız.

Birakalım bu paket işini ve uzlaŖtıklarımızın uygulanabilecek olanlarını uygulayalım. Problemleri de birleşik Kıbrıs'ın sırtına yükleyelim.

Tous αξίζουιν συγχαρητήρια

Αλπάυ Ντουρτουράν

Μετά από όλα αυτά τα χρόνια που έχουν περάσει βρήκαν περισσότερα θέματα για να διαπραγματευτούν. Πολλές φορές αναθεώρησαν όλα τα θέματα, βρήκανε περισσότερα για να κάνουν παραχωρήσεις και να αξιώνουν πρόοδο και να προσπαθούν να κατευνάσουν τις διεθνής δυνάμεις. Δεδομένου ότι έχουν την ευκαιρία να κατηγορήσουν την άλλη πλευρά, συνεχίζουν να βρίσκουν περισσότερα σημεία για να εξερευνήσουν, βρίσκουν θέματα για να κάνουν τη ζωή τους δύσκολη. Αν κάποιος είχε την ευκαιρία να προκαλέσει την αντιπολίτευση ενάντια της άλλης πλευράς, ήταν ένας πανηγυρισμός.

Δεδομένου ότι είναι μια πρόκληση για την αντιπολίτευση όταν βρίσκουν σημεία στα οποία συμφωνούν, ήταν επιτυχία το να εφεύρουν την αντιμετώπιση των διαφωνιών για να δείξουν ότι έκαναν πρόοδο, αλλά όμως η διαφωνία συνεχίζει να υφίσταται και κανένας δεν πούλησε τα εθνικά συμφέροντα.

Εργάζονται για μια λύση για τερματίσουν τη διαφορά και να κυβερνήσουν τη χώρα μας μαζί με ίση πολιτική εξουσία, αλλά ποτέ δεν εκφράζουν τον πραγματικό τους στόχο. Αντίθετα προσπαθούν να αποδείξουν ότι είναι πιο έξυπνοι και βρίσκουν ευκαιρίες για να πείσουν την άλλη πλευρά να υποχωρήσει, ώστε να φαίνονται το καλό συμ-

βαλλόμενο μέρος στις διεθνής δυνάμεις. Νομίζω ότι λυτούνται πολύ όταν φαίνεται ότι δεν θα μπορούσαν να μην κάνουν παραχωρήσεις. Είναι πολύ γρήγοροι στο να δίνουν στοιχεία ότι δεν έκαναν παραχωρήσεις και αν έχουν κάνει οποιαδήποτε παραχώρηση δυστυχώς την έκαναν λόγω της πίεσης των Αμερικανών και των Ευρωπαίων.

Μετά από όλα αυτά τα μακρά χρόνια ακόμα βρίσκουν και δημιουργούν σημεία διαφωνίας. Έτσι και αλλιώς συμφώνησαν να διαπραγματευθούν μια λύση ως μια συμφωνία-πακέτο. Αυτό σημαίνει ότι μπορούν να συμφωνήσουν σε όλα εκτός από ένα σημείο και έχουν το δικαίωμα να ισχυρίζονται ότι δεν συμφώνησαν σε τίποτα. Ως εκ τούτου είναι πάντα ασφαλισμένοι από τη λήξη των διαπραγματεύσεων. Μπορούν να συνεχίσουν για πάντα, το μόνο που απομένει είναι να μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης.

Στη Βόρειο Ιρλανδία κατέληξαν σε συμφωνία και εξακολουθούν να προσπαθούν να οριστικοποιήσουν πλήρως το σύνταγμα. Ακόμα δεν έχουν μια συνολική διευθέτηση αλλά προχωρούν. Στην πορεία συνεχίζουν να εργάζονται.

Δεν είναι απαραίτητο να διαπραγματευτεί μια συμφωνία-πακέτο. Μπορούμε να βρούμε πολλά θέματα που συμφωνήθηκαν και να αρχίσουν να τα εφαρμόζουμε και να επωφελοόμεστε

από τα θετικά πράγματα και να βρίσκουμε δημιουργικές ιδέες από τις εμπειρίες.

Επιτρέψτε μου να δώσω ένα παράδειγμα. Αν οι διαπραγματευτές μπορούσαν να δοκιμάσουν το έργο της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας το σχετικό άρθρο δεν θα τελείωνε, μόνο η κατανομή του αριθμού των μελών στις δύο κοινότητες, αλλά θα προστίθενται περισσότερες προτάσεις για να περιγραφεί το πώς θα λειτουργεί χωρίς διακρίσεις και με αξιοκρατία. Φυσικά δεν αποτελεί εγγύηση το να διοριστεί ίσος αριθμός μελών για να σταματήσουν οι διακρίσεις και οι διορισμοί να γίνονται αξιοκρατικά.

Το ξέρουμε ότι οι διακρίσεις μπορούν να αποφεύγονται και να επικρατεί αξιοκρατία όταν έχουμε ένα κράτος δικαίου. Μήπως ακούσαμε κανένα να μιλά για την επικράτηση του κράτους δικαίου; Που είναι η αρχή της μη εκτελεστικής εξουσίας χωρίς νομοθετική εξουσία;

Αν οι διαχειριστές είχαν την ευκαιρία να εφαρμόσουν τα συμφωνηθέντα σημεία θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν περισσότερα σημεία για διαπραγμάτευση και θα μπορούσαμε να τους βλέπαμε να συζητούν τρόπους για την επίλυση της ασθένειας της ευνοιοκρατίας. Ο κ. Βασιλείου ως επικεφαλής των διαπραγματεύσεων μίλησε με τον κ. Ντενκάς για το πώς θα χρησιμοποιούσαν την δικαιοσύνη ως μοχλό για την καταπολέμηση της δια-

φθοράς στα τελωνεία – αυτός είναι ο τρόπος της διαπραγμάτευσης. Η επικέντρωση μόνο στην κατανομή της εξουσίας μεταξύ των δύο κοινοτήτων δεν είναι αρκετή.

Πρέπει να θυμόμαστε ότι η Κύπρος είναι κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έχουμε πολλές ασφαλιστικές δικλίδες για κάθε δυσκολία. Μπορούμε να λάβουμε τεχνογνωσία από την Ευρωπαϊκή Ένωση και να υλοποιήσουμε τα συμφωνηθέντα θέματα.

Επίσης χρειαζόμαστε την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αν θυμηθούμε γιατί οι Ευρωπαίοι ίδρυσαν την ΕΕ και κάνουν τα μέλη της ΕΕ να το θυμηθούν τότε επίσης μπορούν να καταλάβουν γιατί δεν μπορούν να περιμένουν περισσότερα χρόνια για την επίλυση του Κυπριακού προβλήματος. Η Ευρώπη χρειάζεται να δείξει την ικανότητα να βοηθήσει στην επίλυση του Κυπριακού προβλήματος και να προετοιμαστεί για να ενισχύσει την ακεραιότητα της. Αλλά πριν να αρχίσουμε να ζητούμε οτιδήποτε πρέπει να δείξουμε καλή θέληση και ετοιμότητα για τη λύση.

Ας σταματήσουμε να μιλάμε μια συμφωνία-πακέτο και να ξεκινήσουμε την εφαρμογή. Ας κάνουμε τα προβλήματα, προβλήματα της ενωμένης Κύπρου.

Alman-Kıbrıslı Gençlik Değişim Projesi'nin beşinci ayağı yapıldı

Alman Sosyalist Gençlik Hareketi, Gençlik Değişim Projesi koordinatörlerinden Coşkun Tözen ile Kıbrıslı Türk, Kıbrıslı Rum ve Alman üç katılımcı, izlenimlerini Yenidüzen Gazetesinden Ödül Aşık Ülker'e anlattı.

Alman-Kıbrıslı Gençlik Değişim Projesi'nin beşinci ayağı Kıbrıs'ta yapılıyor. Projenin 22 Temmuz'da Güney Kıbrıs'ta başlayan ve Kuzey Kıbrıs'ta devam eden beşinci ayağı geçtiğimiz hafta sona erdi.

Alman Sosyalist Gençlik Hareketi, Gençlik Değişim Projesi koordinatörlerinden Coşkun Tözen 2007 yılında başlayan projenin Almanya'dan ve Kıbrıs'tan gençleri 3 toplumlu bir çerçeve içerisinde bir araya getirerek, devamlı bir dostluk ve güven ilişkisi yaratıp birbirlerini anlamalarını sağlamayı amaçladığını belirtti.

Katılımcılardan Kıbrıslı Rum Stefanos Stavrou, projenin kendisinin düşüncelerini tamamen değiştirdiğini söyleyerek,

"Güney'de çok fazla milliyetçi propaganda var, aklınız çok net olamıyor ve neler olup bittiğini çok iyi göremiyorsunuz. Daha önceleri, nedenini bilmediğim bir şekilde, Kıbrıslı Türklerin Kıbrıs'a ait olmadıklarını ve gitmeleri gerektiğini düşünüyordum. Yaptığımız atölye çalışmalarında onların da Kıbrıslı olduklarını, birbirimizden farklı olmadığımızı gördüm" diye konuştu.

Kıbrıslı Türk katılımcılardan Aysel Müezziner de, Alman-Kıbrıslı Gençlik Değişim Projesi'nin üç toplumlu olmasının projeyi özel kıldığını belirterek, şunları söyledi: "Biz Kıbrıslı Türkler dünyanın bizim etrafımızda döndüğünü, herkesin Kıbrıs konusunu önemseydiğini, dünyada başka sorun olmadığını düşünüyoruz. Almanlarla konuştuğum zaman, kendi sorunlarını anlattıklarında, Berlin'de yürürken savaşın izlerini görünce, duvarın kalıntılarını görünce, duvar olan tek yerin Lefkoşa olmadığını, yaralı olan tek yerin Kıbrıs'ın olmadığını ve bu tür olayların her yerde olabileceğini gördüm. Berlin Duvarı'nın yıkılması sorunların üstesinden gelinebileceğini sembolize ediyor."

Alman katılımcı Alexander Roeske ise bölünmüşlüğü "saçmalık" olarak nitelendirerek, "Dünya haritasını gözümün önüne getirdiğim zaman, Kıbrıs küçük bir ada ve bu küçük adayı bir duvar ikiye bölüyor. Bölünmüş bir toplumda yaşamın nasıl olduğunu görmek çok tuhaf" diye konuştu.

Müezziner görüşmelerde bu sefer de hayal kırıklığı yaşama endişesi taşıdığını dile getirerek, "Bir gün çözüm olursa bunun bir anda olacağına inanıyorum, çünkü bunun olması ya da olmaması maalesef bize bağlı değil" dedi. Stavrou ise liderlerin insanları çözüme hazırlamadığını ifade ederek anlaşma olduktan sonra problemler yaşanmasından endişe ettiğini söyledi.

Alman katılımcı Roeske ise Kıbrıs'ta yakın bir zamanda anlaşma olması gerektiğini aksi takdirde ileride daha zor olacağını kaydetti.

"AMAÇ BİRBİRLERİNİ ANLAMALARINI SAĞLAMAK"

Soru: Alman-Kıbrıslı Gençlik Değişim Projesi hakkında bilgi verir misiniz?

Tözen: Alman-Kıbrıslı Gençlik Değişim Projesi 2007 yılında Alman Sosyalist Gençlik Hareketi (SJD – Die Falken)'nin Hannover şubesinin inisiyatifiyle hayata geçmiş, Kıbrıslı Rum, Kıbrıslı Türk ve Almanların katılımıyla gerçekleşen üç toplumlu bir projedir. Alman Sosyalist Gençlik Hareketi Hannover şubesi, tamamen bağımsız, köklü ve eğitim amaçlı bir organizasyondur ve herhangi bir parti ile bağlantısı yoktur. Kıbrıslı Rumları temsilen IKME Vakfı, Kıbrıslı Türkleri temsilen BILBAN Vakfı projede rol almaktadır. Projenin amacı Alman-

ya'dan ve Kıbrıs'tan gençleri 3 toplumlu bir çerçeve içerisinde bir araya getirerek, atölye çalışmaları, seyahat ve sosyal aktiviteler aracılığı ile devamlı bir dostluk ve güven ilişkisi yaratıp birbirlerini anlamalarını sağlamayı amaçlamaktadır. Proje 2007 yılında başladı ve her yıl Almanya ve Kıbrıs'ın iki tarafında dönüşümlü olarak yapılıyor. Bu bağlamda bu yıl bu projenin beşinci ayağını gerçekleştiriyoruz. Proje, Friedrich-Ebert Vakfı, Gedenken und Frieden Vakfı – Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorge Vakıfları tarafından fonlanmaktadır.

Soru: Proje kapsamında bu yıl neler yaptınız?

Tözen: Her yıl projede öne çıkardığımız konular oluyor, Kıbrıs sorunu, milliyetçilik gibi konularda konuşuyoruz. Alman siyasi tarihi ile bunları kıyaslıyoruz ve benzerlikleri ve farklılıkları buluyoruz. Katılımcıların önerdiği konuları da programımıza alıp onları da tartışıyoruz, örneğin bu sene çevre ve basın konularını da konuştuk. Cyprus Mail, Afrika ve Politis gazetelerini ziyaret ettik, Cyprus Community Media Center (CCMC)'de ve Home for Cooperation'da atölye çalışmaları yaptık. Bu bizim için özeldi çünkü 2007'de projeye başladığımız zaman Home for Cooperation olan binanın durumunda olduğunu iyi hatırlıyoruz. Bu yıl ayrıca ayrımcılık, ırkçılık, dışlama ve göç gibi konulara da odaklandık. KISA ve LGBT organizasyonu olan ACCEPT ile buluştuk. Kuzey'in eski Cumhurbaşkanı Sayın Talat'ı ziyaret ettik, Alpay Durduran ile buluştuk. Gazeteci

Sevgül Uludağ ile kayıplar konusunda çok ilginç bir görüşme yaptık, Tony Angastiniotis ile görüştük. Friedrich-Ebert Vakfı temsilcisi ve Lefkoşa Üniversitesi öğretim görevlisi Dr. Hubert Faustmann ile buluştuk. Daha önce programa katılan ve şimdi kayıpların bulunması çalışmalarında arkeolog olarak görev alan Chrysanthi Kyriacou ile buluşup çalışmalar hakkında bilgi aldık. Muharrem Faiz ile nüfus konusunda bir atölye çalışması yaptık, KTÖS Başkanı Güven Varoğlu ile buluştuk. Karpaz ve Maraş'ı ziyaret ettik, Mağusa İniyatifi'nden Serdar Atai ile buluşup Gazimağusa ve Maraş konusunda inisiyatifin istekleri ve önerileri hakkında bilgi aldık.

"EGEMENLİK TARTIŞMALARI"NA SON VERMEK İÇİN ÇOK KÜÇÜK BİR ADIM...

Tabii ki Güney'de yaşanan patlamanın etkileri üzerine de-

ğerlendirmeler yaptık, Kuzey'le Güney arasında başlayan "iş birliği" hakkında da konuştuk. Bu aslında gerçek bir iş birliği değil, Kuzey Güney'e elektrik satıyor, yıllarca Güney'den de Kuzey'e elektrik verilmişti. Bunun "egemenlik tartışmaları"na da son vermek için çok küçük bir adım olabileceğini düşünüyoruz.

"DÜŞÜNCELERİM ÇOK DEĞİŞTİ"

Soru: Daha önce iki toplumlu projelere katıldınız mı veya Kıbrıslı Türklerle/Rumlarla temasınız var mıydı? Bu programın diğerlerinden farkı nedir? Bu programdan sonra düşüncelerinizde bir değişiklik oldu mu?

Stavrou: Programa katılmadan önce Goethe Enstitüsü'nde Almanca öğrendiğim için Kıbrıslı Türklerle temasım olmuştu ama bu projeden sonra daha yakın temas kurma şansım oldu. Kıbrıslı Türklerle yakınlaştıkça farklı olmadıklarını

gördüm. Açıkçası düşüncelerim çok değişti. Güney'de çok fazla milliyetçi propaganda var, aklınız çok net olamıyor ve neler olup bittiğini çok iyi göremiyorsunuz. Daha önceleri, nedenini bilmediğim bir şekilde, Kıbrıslı Türklerin Kıbrıs'a ait olmadıklarını ve gitmeleri gerektiğini düşünüyordum. Yaptığımız atölye çalışmalarında onların da Kıbrıslı olduklarını, birbirimizden farklı olmadığımızı gördüm. Kısacası bu proje tüm vizyonumu değiştirdi.

"KIBRISLILARI BÖLEN DİL-DİN DEĞİL"

Müezziner: Ben daha önce iki toplumlu pek çok projede yer aldım ama bu projeyi özel yapan bence üç toplumlu olması. Biz Kıbrıslı Türkler dünyanın bizim etrafımızda döndüğünü, herkesin Kıbrıs konusunu önemseydiğini, dünyada başka sorun olmadığını düşünüyoruz. Almanlarla konuştuğum zaman, kendi sorunlarını anlattıklarında, Berlin'de yürürken savaşın izlerini görünce, duvarın kalıntılarını görünce, duvar olan tek yerin Lefkoşa olmadığını, yaralı olan tek yerin Kıbrıs'ın olmadığını ve bu tür olayların her yerde olabileceğini gördüm. Berlin Duvarı'nın yıkılması sorunların üstesinden gelinebileceğini sembolize ediyor. Bu beni daha umutlu yaptı, daha geniş bir perspektif kazandırdı.

Almanya'ya dıştan baktığımız zaman aynı dili konuşuyorlar, hepsi Alman. Ama fark ettim ki onları bölen din, dil değil. Onların tümü Alman ama hâlâ ayırım var, din veya dil bölünme için sebep değil. Kıbrıslıları bölen farklı dili konuşuyor olmamız veya farklı dinlerden olmamız değil. Kıbrıs'ı bölenin tarih olduğunu anladım.

"BÖLÜNMÜŞLÜK BİR NEVİ SAÇMALIK"

Soru: (Alman katılımcıya) Kıbrıs'a ilk gelişiniz mi? Kıbrıs'ta size tuhaf gelen bir şey oldu mu?

Roeske: Pek çok şey tuhaf geldi aslında. Dünya haritasını gözümün önüne getirdiğim zaman, Kıbrıs küçük bir ada ve bu küçük adayı bir duvar ikiye bölüyor. Bölünmüş bir toplumda yaşamın nasıl olduğunu görmek çok tuhaf. Almanya'da o günleri yaşayanlardan bölünmüşlüğü ne olduğunu dinlemiştim ama burada bölünmüşlüğü ne olduğunu gördüm, yaşadım. Bölünmüşlük bir nevi saçmalık.

"SANIRIM YİNE BÜYÜK BİR HAYALKIRIKLIĞI YAŞAYACAĞIZ"

Soru: Liderlerin ekim ayına kadar yapacakları 17 görüşme kaldı. Bir anlaşma olacağına dair umudunuz var mı?

Müezziner: Umut benim için iniş çıkışları olan bir şey. Kıbrıs Cumhuriyeti'nin AB dönem başkanlığını alacak olmasından dolayı Türkiye'nin yaşadığı telaş, Cenevre'de yapılan görüşme, yoğunlaştırılmış müzakereler umudumu artırdı. Ama sanırım yine büyük bir hayalkırıklığı yaşayacağız. Bir gün çözüm olursa bunun bir anda olacağına inanıyorum, çünkü bunun olması ya da olmaması maalesef bize bağlı değil.

"İNSANLARIN HAZIRLANMASI İÇİN ZAMANA İHTİYACIMIZ VAR"

Stavrou: Umarım anlaşma olur. Ama bir anlaşma olsa, referandumda onaylansa da sonrasında tüm insanların bunu kabul edeceğini düşünmüyorum. Güney'de çok fazla milliyetçilik var, tarih bir şekilde şekillendirilmiş ve gerçek henüz yüzeyle çıkmamış. İnsanlar gerçekleri bilmiyorlar ve anlaşma olduktan sonra problemler yaşayacağımızı düşünüyorum. Erken zamanda çözüm olmasını istemediğimi söyleyemiyorum ama sanki insanların hazırlanması için biraz zamana ihtiyacımız var. İki tarafta da siyasilere toplumları hazırlamak için gerekeni yaptıklarını düşünmüyorum. Güney'dekilerin insanları gerçekten hazırlamak istediklerini de sanmıyorum belki sadece soldan bazı özel politikacılar bunun için çalışıyor.

"İLERİDE DAHA DA ZOR OLACAK"

Soru: (Alman katılımcıya) Kıbrıslı Türklerle Kıbrıslı Rumların yaptığı tartışmalara bakarak Kıbrıs'ın geleceği hakkında ne düşünüyorsunuz?

Roeske: Umarım anlaşma olur ama burada karşılaştığımız kişilerden duyduğum kadarıyla yakın zamanda bu biraz zor olacak. Görüştüğümüz kişilerin çoğu yakın zamanda anlaşma olacağı konusunda kötümserdi. Biri bize "sorunu çözecek olan jenerasyon henüz doğmadı" demişti. Ben yakın bir zamanda bir anlaşma olması gerektiğini düşünüyorum yoksa ileride daha da zor olacak.

Bu makale Ödül Aşık Ülker'nindir ve ilk kez YENİDÜZEN gazetesinde yayımlandı.

Το Γερμανο-Κυπριακό Πρόγραμμα Ανταλλαγής Νέων έχει πραγματοποιηθεί για 5η φορά

Ο Coskun Tözen, ο Γερμανός συντονιστής του Προγράμματος Ανταλλαγής Νέων από το Κίνημα Γερμανικής Σοσιαλιστικής Νεολαίας και τρεις συμμετέχοντες – μια Τουρκοκύπρια, ένας Ελληνοκύπριος και ένας Γερμανός διατύπωσαν τις εντυπώσεις τους στην Ödül Asik Ülker.

Το πέμπτο σκέλος του Γερμανο-Κυπριακού Προγράμματος Ανταλλαγής Νέων που συμπληρώθηκε την περασμένη εβδομάδα έχει πραγματοποιηθεί στην Κύπρο.

Ξεκίνησε στις 22 Ιουλίου στο νότιο μέρος της Κύπρου και συνέχισε στο βόρειο. Ο συντονιστής του Προγράμματος Ανταλλαγής Νέων από το Κίνημα Γερμανικής Σοσιαλιστικής Νεολαίας, Coskun Tözen ανέφερε ότι το έργο που ξεκίνησε το 2007 έχει ως στόχο να φέρει μαζί νέους ανθρώπους από αυτές τις 3 κοινότητες για να καταλάβουν ο ένας τον άλλον με τη δημιουργία φιλίας και εμπιστοσύνης μεταξύ τους.

Ο Ελληνοκύπριος συμμετέχοντας Στέφανος Σταύρου, είπε ότι το πρόγραμμα έχει αλλάξει εντελώς το μυαλό του. Είπε: «Υπάρχει πάρα πολλή εθνικιστική προπαγάνδα στο νότο. Δεν μπορείς να έχεις σαφείς ιδέες και δεν μπορείς να δεις ξεκάθαρα τι συμβαίνει. Προηγουμένως, δεν ξέρω γιατί, αλλά νόμιζα ότι οι Τουρκοκύπριοι δεν ανήκουν στην Κύπρο και πρέπει να φύγουν. Κατά τη διάρκεια εργαστηρίων μας, έχω συνειδητοποιήσει ότι είναι και αυτοί Κύπριοι και δεν είναι διαφέρομε ο ένας από τον άλλο.»

Η Τουρκοκύπρια συμμετέχουσα Aysel Müezziner είπε ότι η τρι-κοινοτική φύση του προγράμματος το καθιστά ξεχωριστό. Είπε: «Εμείς, ως Κύπριοι πιστεύουμε ότι ο κόσμος περιτρέφεται γύρω από εμάς. Πιστεύουμε ότι όλοι νοιάζονται για το Κυπριακό πρόβλημα και ότι δεν υπάρχουν άλλες συγκρούσεις στον κόσμο. Όταν μίλησα με τους Γερμανούς συμμετέχοντες και όταν εξηγούν τη σύγκρουση στη Γερμανία, όταν περπατούσα στο Βερολίνο είδα τις πληγές του πολέμου, τα απομεινάρια του Τείχους του Βερολίνου, έχω συνειδητοποιήσει ότι η Λευκωσία δεν είναι το μόνο μέρος με ένα τείχος. Η Κύπρος δεν είναι η μόνη «πληγωμένη» χώρα και αυτό το είδος σύγκρουσης μπορεί να συμβεί παντού. Η πτώση του Τείχους του Βερολίνου συμβολίζει ότι οι συγκρούσεις μπορεί να ξεπεραστούν.»

Ο Γερμανός συμμετέχοντας Alexander Roeske βρίσκεται «ανόητη» τη διαίρεση. Είπε: «Όταν σκέφτομαι τον παγκόσμιο χάρτη, η Κύπρος είναι ένα μικρό νησί και ένας τείχος χωρίζει αυτό το μικροσκοπικό νησί στα δύο. Είναι πραγματικά παράξενο να δούμε πως είναι να ζεις σε μια διαιρεμένη κοινωνία.» Η Müezziner εξέφρασε την ανησυχία της για μια άλλη απογοήτευση στις διαπραγματεύσεις. Είπε: «Πιστεύω ότι αν μια μέρα βρεθεί λύση θα είναι πολύ απότομη, όμως δυστυχώς αυτό δεν εξαρτάται από εμάς.» Ο Σταύρου, δήλωσε ότι οι ηγέτες δεν προετοιμάζουν την κοινωνία για μια λύση. Εξέφρασε ότι ανησυχεί για πιθανά προβλήματα που μπορεί να υπάρξουν σε περίπτωση λύσης. Ο Roeske είπε ότι η λύση πρέπει να βρεθεί σύντομα, καθώς θα γίνει ακόμη πιο δύσκολο στο μέλλον.

«Ο στόχος είναι να τους κάνουμε να καταλάβουν ο ένας τον άλλον.»

Ερώτηση: Μπορείτε σας παρακαλώ να μας δώσετε κάποιες πληροφορίες σχετικά με το Γερμανο-Κυπριακό Πρόγραμμα Ανταλλαγής Νέων;

Tözen: Το Γερμανο-Κυπριακό Πρόγραμμα Ανταλλαγής Νέων είναι ένα τρι-κοινοτικό πρόγραμμα με Γερμανική, Τουρκοκυπριακή και Ελληνοκυπριακή αντιπροσωπεία. Ξεκίνησε από το Κίνημα Γερμανικής Σοσιαλιστικής Νεολαίας (SJD - Die Falken), τμήμα Ανόβερου το 2007. Αυτή είναι μια εντελώς ανεξάρτητη οργάνωση που είναι προσανατολισμένη στην εκπαίδευση και δεν συνδέεται με κανένα πολιτικό κόμμα. Το IKME και το BILBAN εμπλέκονται στο έργο εκπροσωπώντας τους Ελληνοκύπριους και τους Τουρκοκύπριους αντίστοιχα. Το έργο έχει ως στόχο να φέρει μαζί νέους ανθρώπους από αυτές τις 3 κοινότητες για να καταλάβουν ο ένας τον άλλον με τη δημιουργία φιλίας και εμπιστοσύνης μεταξύ τους. Το έργο ξεκίνησε το 2007 και πραγματοποιείται μια φορά χρόνο, τον ένα χρόνο στη Γερμανία και τον επόμενο χρόνο στην Κύπρο. Φέτος είναι το πέμπτο σκέλος του προγράμματος. Το έργο αυτό χρηματοδοτείται από το Ίδρυμα Friedrich-Ebert, το Ίδρυμα Gedenken und Frieden και τα Ίδρύματα Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorge.

Ερώτηση: Τι έχετε κάνει στο πρόγραμμα φέτος;

Tözen: Κάθε χρόνο έχουμε κάποια θέματα στα οποία

εστιάζουμε. Συζητούμε θέματα όπως ο εθνικισμός και η σύγκρουση στην Κύπρο. Το συγκρίνουμε με την πολιτική ιστορία της Γερμανίας και συζητούμε τις ομοιότητες και τις διαφορές. Συμπεριλαμβάνουμε επίσης θέματα που προτείνονται από τους συμμετέχοντες. Για παράδειγμα, φέτος έχουμε μιλήσει για περιβαλλοντικά θέματα και τα μέσα ενημέρωσης. Έχουμε επισκεφθεί τις εφημερίδες Cyprus Mail, Afrika και Πολίτης. Έχουμε διεξάγει εργαστήρια στο Σπίτι της Συνεργασίας και στο Cyprus Community Media Centre (CCMC). Για μας η διεξαγωγή εργαστηρίων στο Σπίτι της Συνεργασίας ήταν ιδιαίτερη, καθώς θυμόμαστε το κτίριο από το 2007 όταν ξεκίνησε το Πρόγραμμα μας. Φέτος έχουμε επίσης εστιάσει στις διακρίσεις, το ρατσισμό, την απομόνωση και θέματα μετανάστευσης. Έχουμε συναντηθούμε με την ΚΙΣΑ και την ACCEPT η οποία είναι μια οργάνωση LGBT. Έχουμε επισκεφθεί τον πρώην πρόεδρο του βόρειου μέρους Mehmet Ali Talat και συναντήθηκε με τον Alpay Durduran. Είχαμε μια πολύ ενδιαφέρουσα παρουσίαση από τη Sevgül Uludağ για τους «αγνοουμένους» και συναντηθήκαμε με τον Tony Angastiniotis. Επίσης, συναντηθήκαμε με τον Dr. Hubert Faustmann ο οποίος είναι εκπρόσωπος του Ιδρύματος Friedrich-Ebert στην Κύπρο και λέκτορας στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας. Συναντηθήκαμε με τη Χρυσάνθη Κυριάκου και μιλήσαμε για τις εκσκαφές που γίνονται για ανεύρεση των «αγνοουμένων». Είναι μια πρώην συμμετέχουσα στο πρόγραμμα και τώρα εργάζεται ως αρχαιολόγος στις εκσκαφές. Έχουμε πραγματοποιήσει ένα εργαστήριο πάνω σε θέματα πληθυσμού στο βόρειο μέρος με τον Muharrem Faiz. Συναντηθήκαμε με τον επικεφαλής της Συντεχνίας Τουρκοκύπριων Δασκάλων Guven Varoglu. Επισκεφθήκαμε την Αμμόχωστο και το Βαρώσι και

συναντηθήκαμε με τον Serdar Atai από την Πρωτοβουλία για την Αμμόχωστο. Μας ενημέρωσε για τα αιτήματα και τις προτάσεις της Πρωτοβουλίας.

«Ένα πολύ μικρό βήμα για τον τερματισμό των «συζητήσεων κυριαρχίας»

Έχουμε επίσης αξιολογήσει τις επιπτώσεις της έκρηξης στο νότιο μέρος και μιλήσαμε για τη «συνεργασία» που έχει αρχίσει μεταξύ βορρά και νότου. Αυτό στην πραγματικότητα δεν είναι μια πραγματική συνεργασία. Ο βορράς πωλεί ηλεκτρική ενέργεια στο νότο. Ο νότος προμήθευε για χρόνια το βορρά με ηλεκτρική ενέργεια. Πιστεύουμε ότι αυτό μπορεί να είναι ένα μικρό βήμα για τον τερματισμό των «συζητήσεων κυριαρχίας».

«Οι σκέψεις μου έχουν αλλάξει πολύ»

Ερώτηση: Έχετε συμμετάσχει προηγουμένως σε άλλα δικινοτικά προγράμματα ή είχατε κάποια επαφή με Τουρκοκύπριους / Ελληνοκύπριους; Τι κάνει το πρόγραμμα αυτό διαφορετικό από τα άλλα; Μήπως άλλαξαν καθόλου οι σκέψεις σας μετά το πρόγραμμα αυτό;

Σταύρου: Πριν το πρόγραμμα είχα επαφή με Τουρκοκύπριους, καθώς μάθαινα γερμανικά στο Ινστιτούτο Γκαίτε. Αλλά με αυτό το πρόγραμμα είχα την ευκαιρία να έχω μια πιο στενή επαφή. Καθώς ερχόμουν πιο κοντά με τους Τουρκοκύπριους έχω δει ότι δεν είναι διαφορετικοί. Ειλικρινά, οι σκέψεις μου έχουν αλλάξει πολύ. Υπάρχει πάρα πολλή εθνικιστική προπαγάνδα στο νότο. Δεν μπορείς να έχεις σαφείς ιδέες και δεν μπορείς να δεις ξεκάθαρα τι συμβαίνει. Προηγουμένως, δεν ξέρω γιατί, αλλά νόμιζα ότι οι Τουρκοκύπριοι δεν ανήκουν στην Κύπρο και έπρεπε να φύγουν. Κατά τη διάρκεια εργαστηρίων μας, έχω συνειδητοποιήσει ότι είναι και αυτοί Κύπριοι και δεν είναι διαφέρομε ο ένας από τον άλλο. Εν συντομία, το έργο αυτό έχει αλλάξει εντελώς την αντίληψη μου.

Müezziner: Έχω συμμετάσχει σε πολλά δικινοτικά προγράμματα στο παρελθόν. Αλλά αυτό που κάνει αυτό το πρό-

γραμμα ξεχωριστό είναι η τρι-κοινοτική του φύση. Εμείς, ως Κύπριοι πιστεύουμε ότι ο κόσμος περιστρέφεται γύρω από εμάς. Πιστεύουμε ότι όλοι νοιάζονται για το Κυπριακό πρόβλημα και ότι δεν υπάρχουν άλλες συγκρούσεις στον κόσμο. Όταν μίλησα με τους Γερμανούς συμμετέχοντες και όταν εξηγούν τη σύγκρουση στη Γερμανία, όταν περπατούσα στο Βερολίνο είδα τις πληγές του πολέμου, τα απομεινάρια του Τείχους του Βερολίνου, έχω συνειδητοποιήσει ότι η Λευκωσία δεν είναι το μόνο μέρος με ένα τείχος. Η Κύπρος δεν είναι η μόνη «πληγωμένη» χώρα και αυτό το είδος σύγκρουσης μπορεί να συμβεί παντού. Η πτώση του Τείχους του Βερολίνου συμβολίζει ότι οι συγκρούσεις μπορεί να ξεπεραστούν. Αυτό με έκανε πιο αισιόδοξη και μου έδωσε μια μεγαλύτερη προοπτική. Αν κοιτάξουμε τη Γερμανία από έξω μιλούν την ίδια γλώσσα και όλοι τους είναι Γερμανοί. Αλλά έχω συνειδητοποιήσει ότι αυτό που τους χωρίζει δεν είναι ούτε η γλώσσα, ούτε η θρησκεία. Είναι όλοι Γερμανοί, αλλά εξακολουθεί να υπάρχει διαφορά. Η γλώσσα ή η θρησκεία δεν είναι λόγοι για διαίρεση. Αυτό που χωρίζει τους Κύπριους δεν είναι ούτε η γλώσσα, ούτε η θρησκεία. Κατάλαβα ότι είναι η ιστορία που έχει διαίρει την Κύπρο.

«Η διαίρεση είναι ανόητη»

Ερώτηση: (στο Γερμανό συμμετέχοντα) Είναι η πρώτη φορά που έρχεστε στην Κύπρο; Υπήρξε κάτι που βρήκατε παράξενο στην Κύπρο;

Roeske: Υπήρξαν πράγματα πολλά παράξενα πράγματα. Όταν σκέφτομαι τον παγκόσμιο χάρτη, η Κύπρος είναι ένα μικρό νησί και ένα τείχος χωρίζει αυτό το μικροσκοπικό νησί στα δύο. Είναι πραγματικά παράξενο να δούμε πως είναι να ζεις σε μια διαιρεμένη κοινωνία. Έχω ακούσει από αυτούς που βίωσαν εκείνες τις μέρες πως ήταν στην περίπτωση της Γερμανίας, αλλά έχω παρατηρήσει και βιώσει προσωπικά τη διαίρεση εδώ. Η διαίρεση είναι ανόητη.

«Πιστεύω ότι θα έχουμε και πάλι μια μεγάλη απογοήτευση»

Ερώτηση: Απέμειναν 17 συναντήσεις στις διαπραγματεύσεις μέχρι τον Οκτώβριο. Έχετε κάποια ελπίδα για λύση;

Müezziner: Η ελπίδα είναι κάτι που για μένα έχει σκαμπανεβάσματα. Η βιασύνη της Τουρκίας καθώς η Κυπριακή Δημοκρατία θα έχει την προεδρία της ΕΕ, η πρόσφατη συνάντηση στη Γενεύη και η διαδικασία εντατικών διαπραγματεύσεων με έκαναν πιο αισιόδοξη. Αλλά νομίζω ότι θα έχουμε και πάλι μια μεγάλη απογοήτευση. Πιστεύω ότι αν μια μέρα βρεθεί λύση θα είναι πολύ απότομη, όμως δυστυχώς

αυτό δεν εξαρτάται από εμάς.

«Χρειαζόμαστε χρόνο για να προετοιμαστούν οι άνθρωποι»

Σταύρου: Ελπίζω σε μια λύση. Σε περίπτωση λύσης, ακόμα και αν εγκριθεί στο δημοψήφισμα, δεν νομίζω ότι ο λαός θα την αποδεχθεί. Υπάρχει πάρα πολλός εθνικισμός στο νότο. Κατά κάποιο τρόπο έχει δοθεί ένα νέο «σχήμα» στην ιστορία και η αλήθεια δεν είναι εκεί. Οι άνθρωποι δεν γνωρίζουν τις αλήθειες οπότε πιστεύω ότι θα αντιμετωπίσουμε προβλήματα μετά από μια λύση. Δεν εννοώ ότι δεν θέλω μια λύση σύντομα, αλλά νομίζω ότι χρειαζόμαστε χρόνο για τους ανθρώπους να είναι προετοιμασμένοι. Δεν νομίζω ότι οι πολιτικοί κάνουν τα απαραίτητα πράγματα για την προετοιμασία των κοινοτήτων για μια λύση και στις δύο πλευρές. Δεν νομίζω ότι οι πολιτικοί στο νότο πραγματικά θέλουν να το κάνουν αυτό έτσι κι αλλιώς. Ίσως μόνο κάποιοι συγκεκριμένοι αριστεροί πολιτικοί εργάζονται για αυτό.

«Θα είναι ακόμη πιο δύσκολο στο μέλλον»

Ερώτηση: (στο Γερμανό συμμετέχοντα) Ποια είναι η γνώμη σας για το μέλλον της Κύπρου αν σκεφτεί κανείς τις συζητήσεις των Τουρκοκυπρίων και των Ελληνοκυπρίων;

Roeske: Και εγώ ελπίζω για μια λύση. Αλλά από όσα έχω ακούσει από αυτούς που συναντήσαμε εδώ αυτό είναι λίγο δύσκολο να συμβεί στο προσεχές μέλλον. Οι περισσότεροι από τους ανθρώπους που έχω γνωρίσει εδώ ήταν απαισιόδοχοι για μια λύση στο άμεσο μέλλον. Κάποιος μας είπε ότι «Η γενιά που θα λύσει αυτό το πρόβλημα δεν έχει γεννηθεί ακόμα». Νομίζω ότι πρέπει να υπάρξει μια λύση σύντομα, αλλιώς θα είναι ακόμα πιο δύσκολο στο μέλλον.

Το άρθρο αυτό της Ödül Asik Ülker δημοσιεύτηκε για πρώτη φορά στην εφημερίδα YENIDÜZEN.

Μιλήσαμε με Γερμανούς φοιτητές πανεπιστημίου που ήρθαν στην Κύπρο με το Γερμανο-Κυπριακό Πρόγραμμα Ανταλλαγής Νέων...

Εξηγήσαμε το θέμα των «αγνοουμένων» και των «μαζικών τάφων»...

Μιλήσαμε με Γερμανούς φοιτητές πανεπιστημίου που ήρθαν στην Κύπρο με το Γερμανο-Κυπριακό Πρόγραμμα Ανταλλαγής Νέων την Τρίτη 26 Ιουλίου 2011 στο Σπίτι της Συνεργασίας που βρίσκεται στην Πράσινη Γραμμή στη Λευκωσία. Εξηγήσαμε το θέμα των «αγνοουμένων» και των «μαζικών τάφων» με φωτογραφίες και απαντήσαμε στις ερωτήσεις τους. Επικεφαλής του Γερμανο-Κυπριακού Προγράμματος Ανταλλαγής Νέων είναι ένας Τουρκοκύπριος, ο Coskun Tozen, που είναι λέκτορας στη Γερμανία. Κάνουν διάφορες επισκέψεις και στις δύο πλευρές του νησιού.

Η ομάδα αποτελείται από προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές από διάφορα πανεπιστήμια στη Γερμανία. Τους ενημερώσαμε για τους Τουρκοκύπριους και Ελληνοκύπριους «αγνοουμένους» δείχνοντας τους και φωτογραφίες. Στην παρουσίαση μας δώσαμε παραδείγματα από τις σφαγές στη Μαράθα-Αλόα-Σανταλλάρη, την Τόχνη, το Παλαίκυθρο και τη Γαλάτεια. Η Χριστίνα Παύλου, συγγενής Ελληνοκύπριων «αγνοουμένων» συμμετείχε επίσης στην παρουσίαση. Εξήγησε πως ο πατέρας και ο αδελφός της έγιναν «αγνοούμενοι» στη Γαλάτεια (Mehmetcik), τι βίωσαν η μητέρα της και

η ίδια μετά στην Κώμη Κεπήρ, πως αναγκάστηκαν να μεταναστεύσουν από την Καρπασία και για τη ζωή τους στη Λεμεσό (Leymosun).

Η Χριστίνα Παύλου Σολωμή είπε: «Ο πατέρας και ο αδελφός μου κρατούνταν μαζί με άλλους Ελληνοκύπριους σε ένα σχολείο ή σύλλογο στη Γαλάτεια. Ίσως να μην επρόκειτο να σκοτωθούν. Όμως όταν έγιναν οι σφαγές από την ΕΟΚΑ Β στην Μαράθα-Αλόα-Σανταλλάρη, όπου δολοφονήθηκαν όλες οι γυναίκες και τα

παιδιά από εκείνα τα τρία χωριά, και μαθεύτηκαν τα νέα, αυτοί που τους κρατούσαν θύμωσαν πολύ. Έτσι σκότωσαν τους αιχμαλώτους πολέμου στη Γαλάτεια για να πάρουν «εκδίκηση». Τώρα, ποιος φταίει για αυτό; Πρέπει να κατηγορώ αυτούς που σκότωσαν τον πατέρα, τον αδελφό μου και τους άλλους; Ή εκείνους τους Ελληνοκύπριους που το προκάλεσαν αυτό; Ή και τους δύο; Έψαξα και σκέφτηκα πολύ για αυτά τα θέματα... Μεγάλωσα τα παιδιά μου σε

μια κουλτούρα ειρήνης. Τους είπα την ιστορία όπως έχει και δεν έκρυφα τίποτα. Δεν δημιούργησα μια ρόδινη «εικόνα» για αυτούς. Τους είπα μόνο την αλήθεια. Όταν ήμουν παιδί, συνήθιζα να παίζω με τα Τουρκοκύπρια παιδιά από την Κώμη Κεπήρ. Διηγήθηκα στα παιδιά μου τις αναμνήσεις μου. Ήμασταν μια οικογένεια που περνούσε καλά με τους Τουρκοκύπριους. Σε κάποιο σημείο πρέπει να πούμε όχι στο μίσος και να δημιουργήσουμε το μέλλον μας με ειρήνη. Το μίσος δημιουργεί περισσότερο μίσος... Πρέπει να το σταματήσουμε αυτό...»

Μετά την παρουσίαση αυτή απαντήσαμε στις ερωτήσεις των Γερμανών φοιτητών... Ρώτησαν ιδιαίτερα για το τραύμα των συγγενών των «αγνοουμένων» και αν αυτά τα θέματα συζητούνται σε αυτές τις οικογένειες. Εκτίμησαν το γεγονός ότι η Χριστίνα Παύλου Σολωμή είναι ένα ειρηνικό άτομο και τις έδωσαν συγχαρητήρια για την συμβολή της στην δημιουργία κουλτούρας ειρήνης στο νησί, παρόλη την καταστροφή που έζησε.

Το άρθρο αυτό της Sevgül Uludağ δημοσιεύτηκε για πρώτη φορά στην εφημερίδα YENİDÜZEN.

Alman-Kıbrıs Forumu Gençlik Değişim Programı çerçevesinde Kıbrıs'a gelen Alman üniversite öğrencilerine konuştuk...

“Kayıplar”ı ve “toplular”ı anlattık...

Alman-Kıbrıs Forumu Gençlik Değişim Programı çerçevesinde Kıbrıs'a gelen Alman üniversite öğrencilerine 26 Temmuz 2011 Salı günü, Lefkoşa'da Yeşil Hat üzerinde faaliyet gösteren “Dayanışma Evi”nde “kayıplar”ı ve “toplular”ı fotoğraflar eşliğinde anlatarak, gençlerin sorularını yanıtladık. Alman-Kıbrıs Forumu Gençlik Değişim Programı, Almanya'da öğretim görevlisi olan Kıbrıslı Türk Coşkun Tözen başkanlığında, adamızın her iki

tarafında da çeşitli temaslarda bulunuyor.

Almanya'da çeşitli üniversitelerde öğrenim gören, kimisi master öğrencisi olan gençlere Kıbrıslı Türk ve Kıbrıslı Rum “kayıplar” ve her iki tarafta gerçekleştirilmiş katliamlarla ilgili ayrıntılı bilgiler verdik, fotoğraflar eşliğinde çeşitli “kayıp” insanların öykülerini anlattık.

Muratağa-Atlılar-Sandallar, Dohni, Palekitre, Galatya katliamlarından örnekler verdiğimiz sunuşumuza,

Kıbrıslı Rum “kayıp” yakını Hristina Pavlu Solomi de katılarak, gençlere babası ve erkek kardeşinin Galatya'dan (Mehmetcik) “kayıp” edilme sürecini ve ardından annesinin ve kendisinin Komikebir'de yaşadıklarını, Karpaz'dan göç ettirildikten sonra Leymosun'da yaşadıkları hayatı anlattı. Hristina Pavlu Solomi özetle şöyle dedi:

“Babam ve kardeşim, başka Kıbrıslı Rumlar'la birlikte Galatya'da bir okulda veya bir kulüpte tutuluyordu. Belki de onları öldürmeyeceklerdi. Fakat

EOKA-B'nin Muratağa-Atlılar-Sandallar'da katliam yapmış olduğu ve üç köyün kadın ve çocuklarını öldürmüş olduğu ortaya çıkınca, bazı Kıbrıslı Türkler çok öfkeleniler ve “intikam almak” isteyerek, Galatya'daki savaş esirlerini alıp katlettiler. Şimdi ben kimi suçlayacağım? Babamla kardeşimi ve diğerlerini öldürenleri mi? Buna yol açan bazı Kıbrıslı Rumlar'ı mı? Yoksa her ikisini de mi? Ben bu konuları çok araştırdım, çok düşündüm... Çocuklarımı barış kültürüyle yetiştirdim. Onlara herşeyi olduğu gibi anlattım, çocuklarımdan birşeyler gizlemedim, onlara pembe bir tablo da çizmedim. Gerçek neyse, onu anlattım. Çocukluğumda köyümdeki Komikebirli Kıbrıslı Türk çocuklarla oynardım, onlarla anılarımdan bahsettim... Kıbrıslı Türkler'le çok iyi geçinen bir aileydik... Bir noktada kine, nefrete dur demek ve geleceğimizi barış içerisinde kurmak gerekir. Nefret, nefreti doğurur... Buna dur demek gerekir...”

Bu sunuşlardan sonra Hristina Pavlu Solomi ile birlikte Alman gençlerin sorularını da yanıtladık... Alman gençler, özellikle “kayıp” yakınlarının yaşadıkları travmalar ve kendi aileleri içerisinde bu konuların konuşulup konuşulmadığı hakkında sorular sordular, Hristina Pavlu Solomi'yi yaşamış olduğu felakete rağmen, barışçıl bir insan olması ve adada bir barış kültürünün oluşturulması için yapmakta olduğu katkılardan ötürü kutladılar.

Bu makale Sevgül Uludağ'ındır ve ilk kez YENİDÜZEN gazetesinde yayımlandı.